
ORSZÁGOS EPIDEMIOLÓGIAI KÖZPONT

Epinfo

Epidemiológiai Információs Hetilap

A humán veszettség megelőzése Magyarországon	445
Epinfo előfizetése a 2008. évre	452
Fertőző betegségek adatai	453

NEMZETKÖZI INFORMÁCIÓ

A HUMÁN VESZETTSÉG MEGELŐZÉSE MAGYARORSZÁGON

Magyarországon a XX. század első felében az ú.n. urbánus – városi, települési – veszettség (*rabies domestica*) fordult elő, melynek fő terjesztője a kutya volt.

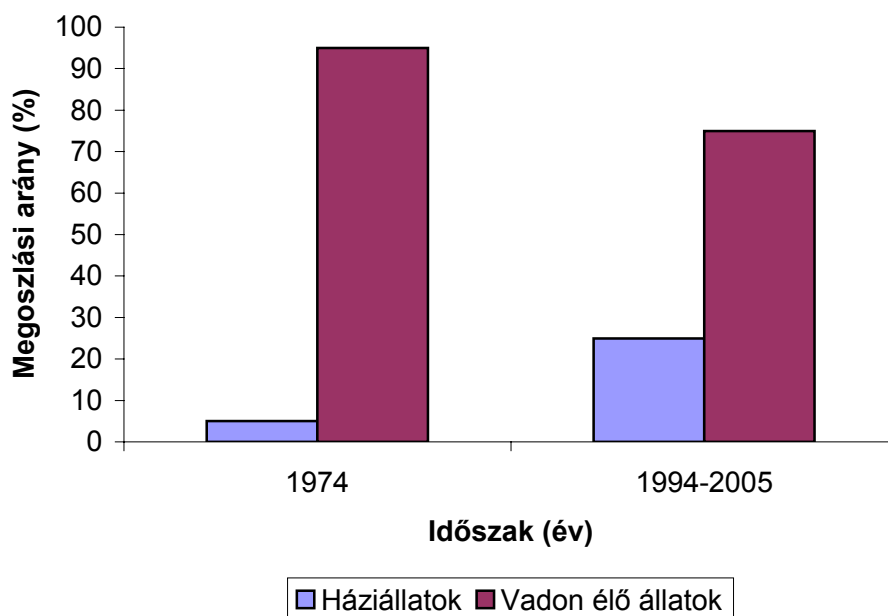
Ebben az időszakban évente kb. 1000-2000 kutya, 50-150 macska, és 200-600 egyéb háziállat pusztult el veszettségben. Az 1930-as évekre a bevezetett közigazgatási intézkedések – eblajstrom, kötelező oltás, kóbor ebek befogása – következtében sikerült ezt a járványformát szinte teljesen felszámolni.

1954-ben érte el hazánk északi területeit egy, 1939-ben Lengyelországban indult erdei veszettség (*rabies silvatica*) járvány, melynek fő terjesztői vadon élő állatok, Európában elsősorban a rókák. Az ekkor még csak sporadikusan előforduló szilvatikus veszettség az 1970-es évek elejére az egész országban elterjedt. A veszett állatok 95%-a ebben az időszakban vadon élő állat volt és csupán 5%-a háziállat. Ez az arány kb. 10-20 év alatt a 75:25%-os arányra változott, és napjainkban is ez az arány jellemző (1. ábra).

Amellett, hogy a laboratóriumi vizsgálattal igazoltan veszett állatok döntő részét még mindig a rókák jelentik (75%), a fertőzött háziállatok aránya is magasnak tekinthető. Általuk az emberhez is közelebb kerül a veszettség, illetve a veszett kutyák számának csökkenése mellett megnőtt a macskaveszettség jelentősége. A táblázatból látható, hogy 2005. óta nem diagnosztizáltak kutya veszettségét. A háziállatok közül a veszett szarvasmarhák aránya évtizedek óta 3-5% (1. táblázat).

1. ábra

Vesztett állatok megoszlása jellegük szerint

1. táblázat

Laboratóriumi vizsgálattal igazoltan vesztett állatok Magyarországon (1994-2006)

Év	Összes	Róka		Kutya	Macska	Szarvasmarha	Egyéb
		szám	arány (%)				
1994	995	737	75,0	65	135	46	12
1995	1216	971	80,0	67	130	32	16
1996	1377	1113	80,8	57	118	56	33
1997	589	451	76,6	25	41	24	20
1998	560	430	76,8	27	71	18	14
1999	409	315	77,0	19	45	16	14
2000	521	394	75,6	23	70	27	7
2001	315	237	75,2	13	42	15	8
2002	159	120	75,4	4	18	8	9
2003	167	127	76,0	7	18	13	2
2004	121	106	87,6	7	3	4	1
2005	6	4	66,7	0	2	0	0
2006	3	2	66,7	0	0	1	0

Mivel a veszettség fő terjesztője még mindig a róka, az európai gyakorlathoz hasonlóan 1992-ben Magyarország nyugati felén bevezetésre került a *per os* rókavakcináció. 1997-ben az egész Dunántúlon megtörtént az immunizálás, melynek eredményeként csökkent a veszett állatok száma és megváltozott területi eloszlása. Bizonyos években anyagi források hiányában az addig immunizált területeken elmaradt a rókavakcináció, így 2002-2003-ban a Dunántúl érintettsége ismét megnőtt. A Tisza vonaláig 2003-ban történt meg először a vakcinázás, ezáltal az Alföldön, ezen belül is a vakcinázásból akkor még kimaradt 3 megyében fordult elő a veszett állatok 80-95%-a, 2004 óta a PHARE program támogatásával az ország egész területére kiterjed az immunizálás, melynek köszönhetően a veszett állatok száma minimálisra csökkent (2. táblázat).

2. táblázat

A rókavakcináció hatása a veszett állatok számára és területi megoszlására Magyarországon

Terület	Év											
	1996	1997*	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
A veszett állatok száma összesen	1377	589	560	409	521	315	159	167	121	6	3	
Megoszlás (%)	Dunántúl	51,1	29,7	8,6	8,8	1,0	2,9	18,9	18,6	5,0	33,3	66,7
	Főváros	10,7	8,5	14,3	12,7	16,3	21,5	1,9	0	0,8	0	0
	Alföld	38,2	61,8	77,1	78,5	82,7	75,6	79,2	81,4	94,2	66,7	33,3
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	

* 1997 óta az egész Dunántúltra kiterjedt a róka (*per os*) vakcinációs program.

A veszettség elleni védőoltásban részesült személyek arányában a veszett állatok részarányának csökkenéséhez hasonló mértékű, nagyfokú visszaesés nem volt tapasztalható a Dunántúlon, és a fővárosban különösen nem. Az oltások több mint 60%-a az Alföldön történt (3. táblázat).

A laboratóriumi vizsgálattal igazoltan veszett állatok 75%-a vadon élő róka, ennek ellenére az utóbbi években a veszettség elleni humán oltások kb. 90%-ban háziállatok és csak 10%-ban vadon élő és egyéb állatok miatt történtek. Annak ellenére, hogy utoljára 2003-ban igazolták laboratóriumi vizsgálattal kutya veszettségét, az oltottak 60-63%-a ezen állatok által okozott sérülés miatt került ellátásra (4. táblázat).

Az oltott személyek számának az állati veszettség kategóriái szerint képzett megoszlása azt mutatja, hogy csökken a laboratóriumi vizsgálattal igazoltan veszett állat okozta expozíció miatt végzett oltások száma, míg a nem megfigyelhető (kóbor, elkóborolt) állatok okozta expozíciók miatt végzett oltások aránya (kb. 70%), 1998 óta változatlan (5. táblázat).

Ha a laboratóriumi vizsgálattal igazoltan veszett állatok számát, területi eloszlását és a veszettség elleni oltásban részesültek megoszlását nézzük az utóbbi két évben, láthatjuk, hogy egy állat okozta expozíció veszettségre gyanús voltának megítélésekor és az oltási indikáció felállításakor az epizootiát fokozottabban figyelembe kell venni. Vagyis egy adott helyen történt esemény kapcsán számításba kell venni azt a tényt, hogy a helyszín 40-50 km-es körzetében mikor észleltek utoljára veszett állatot (2. ábra).

5. táblázat

Az oltott személyek számának megoszlása Magyarországon az állati rabies kategóriák szerint, időszakonként (%)

Kategória	Év				
	1995	1996	1997	1998-2001	2002-2004
A	23,4	24,7	18,0	10,0	8,2
B	4,1	3,5	2,0	2,5	2,3
C	58,7	60,8	66,8	73,4	75,8
D	10,1	8,6	9,1	10,3	12,0
Nincs adat	3,7	2,4	4,1	3,8	1,7
Összesen	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

A = laboratóriumi vizsgálattal igazoltan veszett; B = klinikai vizsgálattal igazoltan veszett
C = nem megfigyelhető; D = 14 napig egészséges

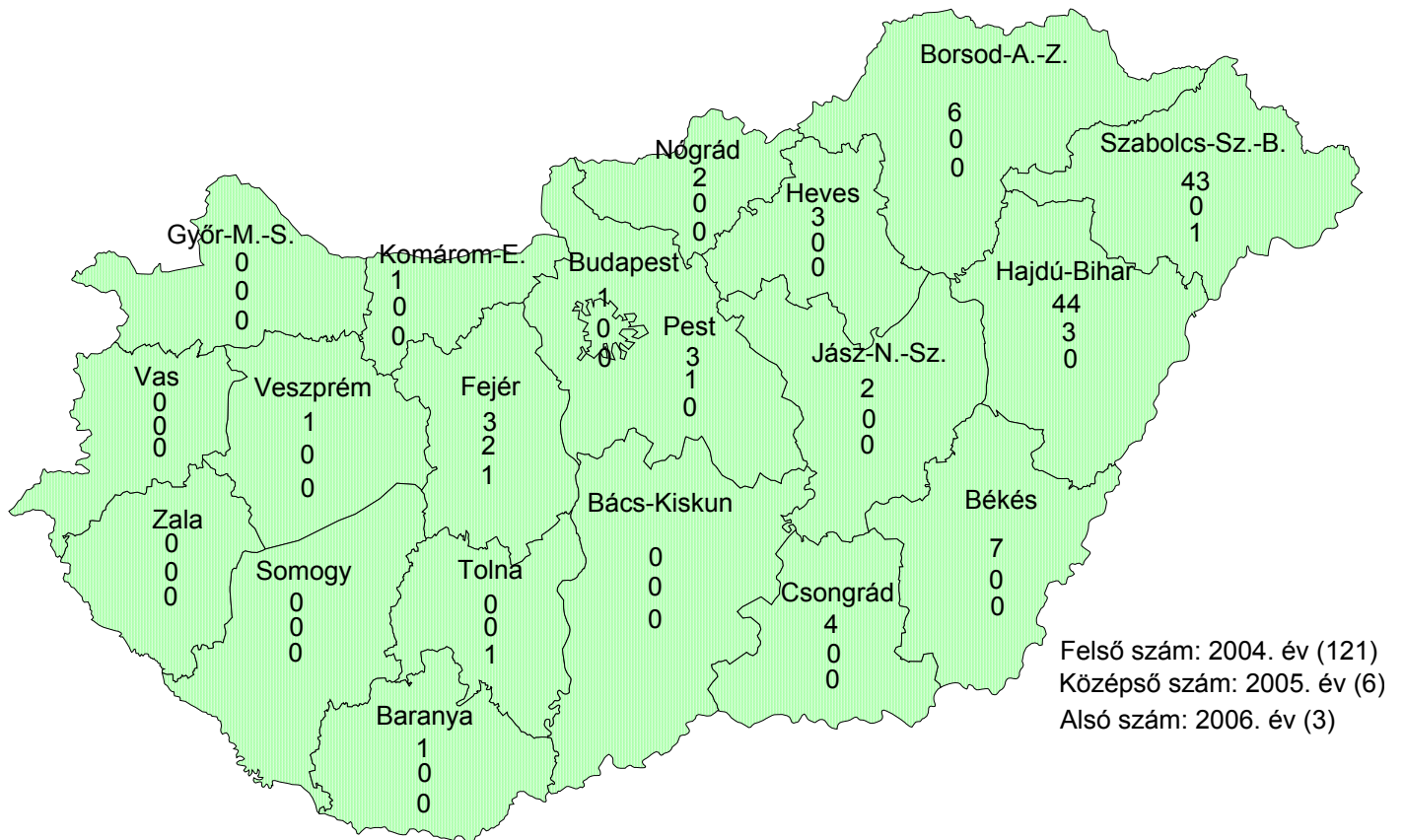
A 14 napig egészséges és megfigyelhető állatok okozta expozíció miatt végzett védőoltások, melyek az oltottak 10%-ánál történnek, szakmailag egyáltalán nem indokoltak (5. táblázat). Törekedni kell arra – a lakosság figyelmét is felhívva –, hogy a sérülést okozó háziállat lehetőség szerint megfigyelés alá kerüljön. Ez által tovább csökkenthető a védőoltások száma.

**Forrás: Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal Központ,
Állategészségügyi Diagnosztikai Igazgatóság, Budapest
Lyssa surveillance
ÁNTSZ intézeteinek jelentései**

**A tájékoztatás adta: dr. Pauliny Zsuzsanna osztályvezető főorvos
OEK Vírusoltóanyag ellenőrző osztály**

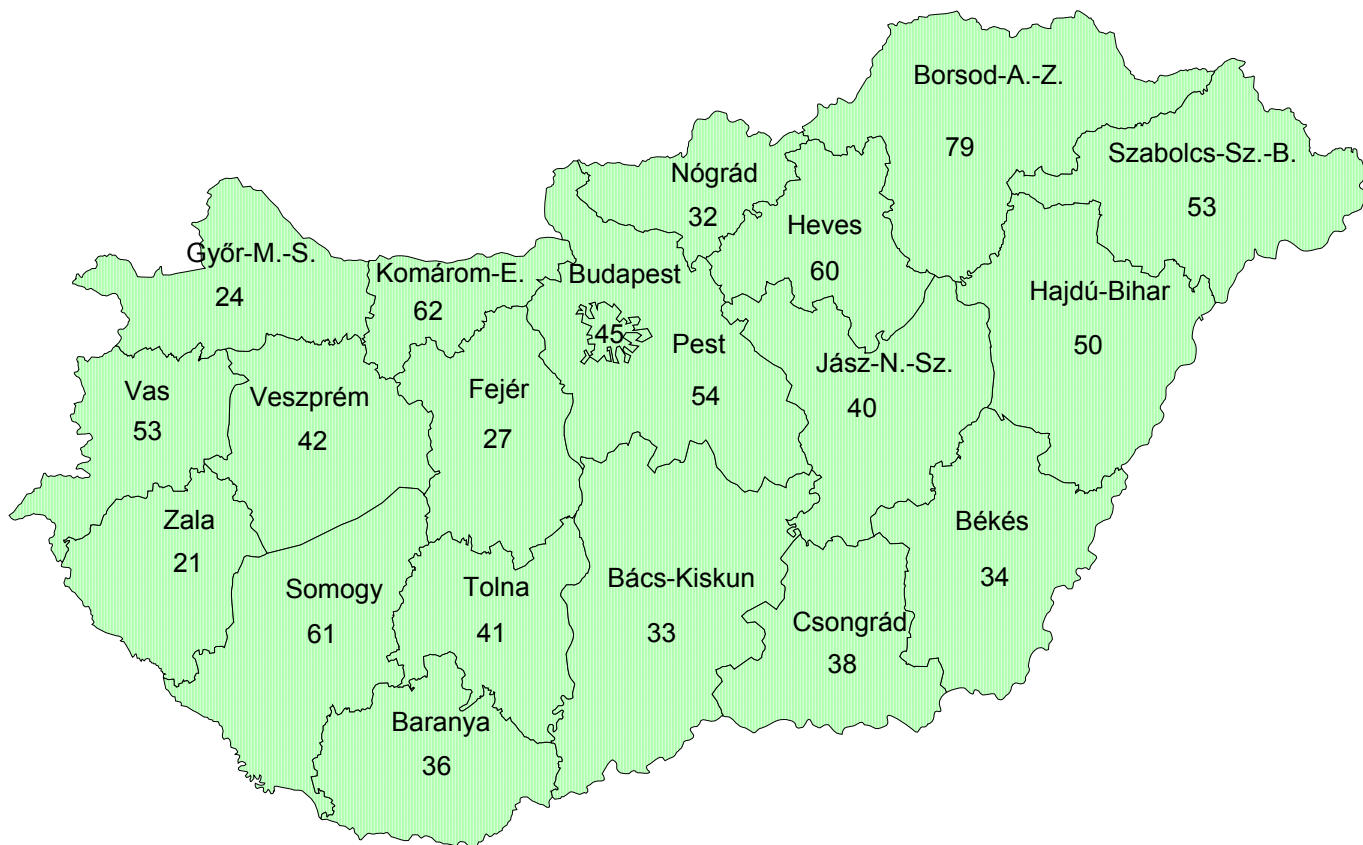
2. ábra

Veszett állatok száma Magyarországon a 2004-2006. években

3. ábra

Lyssa-fertőzésre gyanús sérülés miatt oltottak száma 100 000 lakosra,
Magyarország 2006

EPINFO ELŐFIZETÉSE A 2008. ÉVRE

Tájékoztatjuk Tisztelt Olvasóinkat, hogy az **Epinfo 2008. évre** történő előfizetése az alábbi megrendelő lap alapján lehetséges.

Az **Epinfo megrendelhető** az újságnak az Országos Epidemiológiai Központban működő szerkesztőségénél **postai úton** (1097 Budapest, Gyáli út 2-6., a borítékra írják rá: EPINFO), **e-mail-en** (epiujisag@oek.antsz.hu) vagy **faxon** (1-476-1223).

Kérjük Tisztelt Olvasóinkat, hogy írásban szíveskedjenek jelezni megrendelésüket, mert azt csak így tudjuk gyorsan és pontosan nyilvántartani és teljesíteni.

MEGRENDELŐ LAP

Megrendelem az **Epinfo** című kiadványt ..... példányban, és a következő címre kérem postázni:

A megrendelő (cég) neve:.....

Címe:..... helységnev.....utca.....házsám

Az ügyintéző neve, telefonszáma:.....

Előfizetési díj 2008. évre 8.900.-Ft,

mely a megjelenő különszámokat is tartalmazza.

Az előfizetés díja **5% áfa-t** tartalmaz.

Az előfizetés történhet csekken (a Szerkesztőségtől igényelhető), vagy átutalással (számlaszám: Magyar Állam Kincstár 10032000-00290043-00000000, a közlemény rovatba be kell írni: EPINFO).

A 2008. évre vonatkozó megrendelő lap beküldési határideje:

2007. november 30.

Az újság előfizetési határideje: 2007. december 31.

A HAZAI JÁRVÁNYÜGYI HELYZET ÁLTALÁNOS JELLEMZÉSE

A **2007. október 22-28.** közötti időszakban – négy munkanapon – bejelentett fertőző megbetegedések alapján az ország járványügyi helyzete az alábbiakban foglalható össze:

Az **enterális fertőző betegségekre** vonatkozó bejelentések év eleje óta regisztrált száma alapján a **salmonellosis** és a **campylobacteriosis** járványügyi helyzete az előző évek azonos időszakához viszonyítva kedvezőbbnek mutatkozik. Január 1-je óta mérsékelten kevesebb **enteritis infectiosa** bejelentés került a nyilvántartásba, mint a 2006. év megfelelő időszakában.

Az év eleje óta bejelentett akut **vírushepatitis** megbetegedések száma csupán a kétharmada volt a 2001-2005. évek megfelelő időszakát jellemző mediánnak, és nem tért el lényegesen az előző év 1-43. hete között regisztrált esetszámtól. A héten bejelentett három megbetegedés két területen fordult elő (Borsod-Abaúj-Zemplén és Szabolcs-Szatmár-Bereg megye).

A **légúti fertőző betegségek** közül – a kumulatív esetszámok alapján – a **scarlatina** és a **varicella** járványügyi helyzete kedvezőtlenebb volt, mint az azt megelőző évek azonos időszakában. Egy-egy **pertussis- illetve mumpsz-gyanúról** érkezett jelentés, **morbillit** valamint **rubeolát** nem regisztráltak.

A **Lyme-kór** megbetegedések év eleje óta regisztrált száma negyedével-ötödével volt kevesebb, mint a korábbi évek azonos időszakában. A 13 megbetegedés nyolc területen fordult elő.

A héten két újabb **ornithosis** megbetegedésről érkezett jelentés, melyek a korábbi hetekben említett, Csongrád megyében működő baromfi-feldolgozóban kialakult járványhoz tartoznak. Ebben a járványban a felderített betegek száma 17.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

43/2007.sz.heti jelentés (weekly report)

(2007.10.22 – 2007.10.28.)

Betegség Disease	a 43. héten (week)			az 1 – 43. héten (week)		
	2007.10.22- 2007.10.28.	2006.10.23- 2006.10.29.	Medián 2001- 2005	2007.	2006.	Medián 2001- 2005
Typhus abdominalis	-	-	-	-	-	1
Paratyphus*	-	-	-	1	1	-
Botulizmus	-	•	•	8	•	•
Salmonellosis	129	134	141	4797	6205	5814
Dysenteria	1	1	5	67	51	131
Dyspepsia coli	2	-	1	33	33	59
Egyéb E.coli enteritis	2	2	1	27	35	49
Campylobacteriosis	116	63	111	3795	4263	5066
Yersiniosis	3	-	1	38	25	68
Enteritis infectiosa	372	527	649	28794	37120	31773
Hepatitis infectiosa	3	14	15	450	480	703
AIDS	-	-	-	17	18	22
Poliomyelitis	-	-	-	-	-	-
Acut flaccid paralysis	-	-	-	7	13	14
Diphtheria	-	-	-	-	-	-
Pertussis	1	1	-	54	21	15
Scarlatina	70	86	36	6128	5236	2293
Morbilli	-	-	-	4	8	3
Rubeola	-	-	-	16	53	60
Parotitis epidemica	1	1	3	80	96	160
Varicella	272	250	426	42127	40083	32814
Mononucleosis inf.	13	21	23	839	1053	1172
Legionellosis	-	-	-	19	19	60
Meningitis purulenta	5	5	4	215	203	208
Meningitis serosa	1	2	1	56	104	103
Encephalitis infectiosa	-	-	1	148	102	112
Creutzfeldt-J.-betegség	1	1	-	17	21	9
Lyme-kór	13	16	19	877	1140	1081
Listeriosis	-	-	-	3	5	5
Brucellosis	-	-	-	*1	-	1
Leptospirosis	-	1	1	26	24	30
Ornithosis	2	-	-	28	50	26
Tularemia	-	4	1	18	139	42
Tetanus	-	-	-	3	7	5
Vírusos haemorrh. láz	-	-	-	11	3	4
Malaria*	-	-	-	8	13	7
Toxoplasmosis	2	3	3	71	108	128

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

(*) importált esetek (imported cases)

(•) nincs adat (no data available)

A statisztika készítés ideje: 2007.10.30.

EGÉSZSÉGÜGYI MINISZTERIUM
Eng.sz.: 87104/1975

MINISTRY OF HEALTH
OF THE HUNGARIAN REPUBLIC

A tárgyhéten regisztrált fertőző megbetegedések Magyarországon (+)
Cases of notified communicable diseases registered current week in Hungary (+)

43/2007.sz. heti jelentés (weekly report)

(2007.10.22 – 2007.10.28.)

Terület Territory	Salmonel- losis	Dysentheria	Campylo- bacteriosis	Enteritis infectiosa	Hepatitis infectiosa	Scarlatina	Varicella	Mononucl. infectiosa	Meningitis purulenta	Lyme-kór
Budapest	19	-	12	61	-	11	20	1	3	2
Baranya	4	-	6	17	-	-	14	1	-	-
Bács-Kiskun	8	-	-	19	-	5	34	1	-	1
Békés	2	-	3	13	-	1	13	1	-	-
Borsod-Abaúj-Zemplén	2	-	3	7	1	-	20	-	-	1
Csongrád	1	-	1	38	-	2	7	1	-	-
Fejér	6	-	9	19	-	3	6	2	-	-
Győr-Moson-Sopron	12	-	12	6	-	5	12	1	-	-
Hajdú-Bihar	9	-	9	5	-	5	42	-	1	2
Heves	-	1	2	18	-	3	1	-	-	-
Jász-Nagykun-Szolnok	6	-	1	14	-	5	5	1	-	-
Komárom-Esztergom	-	-	-	16	-	1	10	-	-	-
Nógrád	2	-	1	2	-	1	9	-	-	-
Pest	14	-	9	29	-	10	33	1	-	2
Somogy	10	-	6	20	-	3	7	1	-	-
Szabolcs-Szatmár-Bereg	18	-	30	1	2	1	4	1	1	-
Tolna	4	-	-	39	-	-	13	-	-	1
Vas	5	-	1	2	-	4	-	-	-	1
Veszprém	7	-	11	41	-	10	18	1	-	3
Zala	-	-	-	5	-	-	4	-	-	-
Összesen (total)	129	1	116	372	3	70	272	13	5	13
Előző hét (previous week)	308	1	227	701	20	112	326	25	6	24

(+) előzetes, részben tisztított adatok (preliminary, partly corrected figures)

A statisztika készítés ideje: 2007.10.30.

Az Epidemiológiai Információs Hetilap (**Epinfo**)
Az Országos Epidemiológiai Központ (OEK) kiadványa.

A kiadványban szereplő közlemények szakmai egyeztetést követően jelennek meg, ennek megfelelően az országos jellegű összeállítások, illetve a szerkesztőségi megjegyzésben foglaltak az Országos Epidemiológiai Központ és az országos tisztifőorvos szakmai véleményét és javasolt gyakorlatát tartalmazzák.

A kiadványt a „**Johan Béla**” Országos Közegészségügyi Intézet és a **Centers for Disease Control and Prevention (CDC)** a Magyar-Amerikai Közös Alapnál elnyert pályázat által biztosított együttműködés révén fejlesztették ki.

Az **Epinfo** minden héten pénteken kerül postázásra és az Internetre.

Internet cím: www.oek.hu; www.epidemiologia.hu; www.jarvany.hu;
www.antsz.hu/oek;

az **ÁNTSZ** dolgozóinak belső hálózatról: <http://oek>

A kiadvánnyal kapcsolatos észrevételekkel, közlési szándékkal szíveskedjék az **Epinfo** főszerkesztőjéhez fordulni:

Postai cím: 1966 Budapest, Pf. 64.

Telefon: 476-1153, 476-1194

Telefax: 476-1223

E-mail: epiujzag@oek.antsz.hu

A heti kiadványban szereplő anyagok szabadon másolhatók és felhasználhatók, azonban a kiadvány forrásként való használatánál hivatkozni kell az alábbi módon: Országos Epidemiológiai Központ. A közlemény címe. Epinfo a megjelenés éve; a kiadvány száma:oldalszám. (Pl.: Országos Epidemiológiai Központ. 10 éves az Epinfo. Epinfo 2003; 1:1-2.)

Országos tisztifőorvos:

dr. Falus Ferenc

Epinfo szerkesztősége

Alapító főszerkesztő: dr. Straub Ilona

Főszerkesztő: dr. Melles Márta

Főszerkesztő helyettes: dr. Csohán Ágnes

Olvasószerkesztő: dr. Krisztalovics Katalin

Szerkesztő: dr. Böröcz Karolina

Technikai szerkesztő:

Kissné Sponga Zsuzsanna

Nyomda vezetője:

Vizinger Ferenc